

Debesuota, apie 70 laipsnių.
Saulė teka 6:53, leidžiasi 6:23

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Spalio-October 7 d., 1971 m.

Kaina 15c

236

ANTRA H. KISSINGERIO KELIONĖ Į KINIJĄ

AMERIKĄ ERZINA INDIJOS LINIJA

WASHINGTONAS. — Šį rudenį į Washingtoną turi atvykti Indijos premjerė Indira Gandhi. Ryšium su ta kelione politiniai stebėtojai galvoja, kad jai vargu ar pavyks pagerinti gerokai pašlijusius Amerikos-Indijos santykius. Valstybės departamente visai aiškus nusivylimas Indijos politika. Nors Indija ilgus metus didžiūdavosi savo neutralia linija, tačiau jos "neutralumas" dažniau linkdavo į komunistų pusę. Paskutiniu metu Indijoje vėl sustiprėjo Amerikos kritikos balsai, ypač prezidentui paskelbus apie savo planuojamą kelionę į Kiniją.

Pakistanas ir Indija yra dideli ir neatlaidūs priešai, o Amerika bando su abiem pataisyti savo ryšius. Indija seniai nepalaiko Amerikos Vietnamo ar Vidurinių Rytų klausimuose. Amerikos diplomatai tokios Indijos laikysenos negali pateisinti, nes Indija iš Amerikos per pastaruosius 20 metų yra gavusi paramos apie 9 milijonus dolerių. Vienas aukštasis valstybės departamento tarnautojas pareiškė NYT korespondentui Max Frankeliui, po Sovietų Sąjungos-Indijos draugiškumo sutarties, kad sovietai yra labai laukiami pasiimti didesnę Indijos sėpmo našą ir kasmetinių išlaidų dalį.

Ameriką vis daugiau erzina pusiau atvira Indijos vyriausybės agitacija prieš Ameriką. Indija remianti bengalų sukilimą ir planuojanti Pakistano suskaldymą. Amerikos diplomatai vertina Indijos demokratines tradicijas, kurios yra geru pavyzdžiu kitoms atsilikusioms tautoms, tačiau nuolatini Indijos valdžios keliamas triukšmas dėl Amerikos ryšių su Pakistanu, nuolatiniš paramos reikalavimas ir nedėkingumas už tą paramą, jau pradeda Washingtono politikams nusibosti.

Fisher pralaimėjo

BUENOS AIRES, Argentina. — Antradienį buvo sušauta antra šachmatų partija, kurią ši kartą laimėjo Tigran Petrosian, buvęs pasaulio čempionas. Po 32 ėjimų Bobby Fisher pasidavė. Kadangi pirmą partiją laimėjo Bobby Fisher, tai dabar varžovai eina lygiomis.

Pagal nustatytą tvarką Fisher su Petrosian turės sušauti 12 partijų. Persvara teks tam, kuris surinks daugiau taškų (kaip varžovas laimi partiją, tai jam užskaitomas vienas taškas, o už sušautą lygiomis partiją užskaitoma pusė taško).

Varžybos (lošimas) vyksta San Martin teatre. Jos baigsis šio mėnesio paskutinę dieną, jei iki to laiko persvara vieno ar kito pusės nebus pasiežiusi. Laimėtojas šių varžybų kitą pavasarį turės teisę varžytis dėl čempionato su dabartiniu pasaulio čempionu Boris Spassky.

Neseniai įvykusiose varžybose Bobby Fisher savo du oponentus įveikė nepralaimėdamas nei vienos partijos. Jis net nesulaukė nei vienos partijos lygiomis. Nuo to laiko jis irgi nėra vienos partijos niekam nepralaimėjęs. Dėl tokio sensacingo jo lošimo buvo spėjama, kad jis ir Patrosian lengvai įveiks. Bet, matyti, Petrosian yra gana kietas riešutas.

BRIUSELIS. — Dviračių sportas irgi gali būti pavojingas. Belgijoje du karališkos šeimos nariai: princas Philippe, 11 metų ir princas Laurent, 8 m. rūmų kieme dviračiais važiuodami susidūrė. Vienam prlaužtas žandikaulis, kitam — pirštas.

IS VISO PASAULIO

ROMA. — Premjeras Emilio Colombo dėl pasireiškusių vidurinių nesutikimų bei didėjančio nedarbo miestų savivaldybių rinkimus, kurie įvyksta spalio 28 d., neribotam laikui atidėjo.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų asamblėjoje Pakistano delegatas Mahmud Ali pasakė kalbą, kaltindamas Indiją ginkluotą intervencija, ir išspėjo, jog tai gali priversti prie karo.

MANILA, Filipinai. — Trys demonstrantai buvo užmušti ir trisdešimt penki sužeisti, kai užsimaskavę asmenys pradėjo šaudyti į minią bei mėtyti bombas.

TEL AVIV, Izraelis. — Vyriausybė su nepaprastomis išlaidomis pagerbė David Ben-Gurion, pirmąjį Izraelio valstybės premjerą, jo 85 metų amžiaus sukakties proga.

LOS ANGELES. — Federaliniai imigracijos agentai suėmė 36 nelegaliai įvažiuosius į Ameriką svetimšalius, kurie dirbo Romana Banuelos maisto-bendrovėje. Kaip žinia, šiomis dienomis Romana Banuelos buvo paskirta JAV išdininke. Ji teisinasi, jog nieko nežinojusi, kad jos bendrovėje dirba nelegaliai atvykę svetimšaliai.

SPRINGFIELDAS, Ill. — Illinois AFL-CIO (unijų sąjungos) konvencija indorsavo Paul Simon kandidatūrą gubernatoriaus postui. Simon dabar eina lt. gubernatoriaus pareigas. Konvencija taip pat pasisakė už paskelbimą vienos dienos streiką kaip protesto prieš uždarbių užšaldymą.

EL PASO, Tex. — Viceprezidentas Agnew čia pareiškė, jog jo manymu, negras galėtų būti išrinktas Amerikos viceprezidentu. Esą, parinkimas negro tam postui nepakenktų partijai.

BERKELEY. — Kalifornijos universitetas pradėjo tyrinėti, kaip veikia marijuana ir jaunos žmonės. Tuo tikslu mokslininkai nusamdė studentus, kurie legaliai rūkys marijuaną ir dar gaus už tai algas. Rūkalus parūpino federalinė vyriausybė.

TULA. — Meksikoje iš kalėjimo per skylę sienoje bandė pabėgti 64 kaliniai. Trys išlindo ir pabėgo, o sekantis kalinys buvo storokas, belysdamas įstrigo skylėje ir ėmė vaitoti. Už jo eilėje laukė apie 60 kalinių liko kalėjime. Sargybiniai išgirdę vaitojimus ir kalinių keiksmaus išgelbėjo storulį iš skylės.

LOS ANGELES. — Fiziologė dr. Barbara Brown, patyrinėjusi rūkančių ir nerūkančių žmonių smegenų elektrinius energijos impulsus, paskelbė, kad rūkoriai turi daugiau elektrinės energijos už nerūkančius. Kokia iš to išvada, ji pati nėra tikra. Galibūti, sako dr. Brown, kad rūkantieji yra budresni, intelligentesni, turi daugiau protinės energijos už nerūkančius. Arba, gali būti, kad rūkantieji naudoja daugiau energijos, nes ji nekoncentruota, mažiau tiksliai.

Sovietų helikopteras, skirtas kovai prieš povandinius laivus, nufotografuotas Ramiajame vandeninyje, netoli Havajų salų.

SENAS SOVIETŲ ŽVALGYBOS NARYS JUNGTINIŲ TAUTŲ TARNAUTOJAS

NEW YORKAS. — "New York Times" pirmadienį paskelbė žinią, kad Amerikos žvalgybos specialistų žiniomis Jungtinių Tautų sekretoriato tarnautojas, informacijos skyriaus direktorius Vladimir Pavličenko yra senas sovietų žvalgybos KGB karininkas. Jungtinių Tautų vadovybė į tą žinią neatsiliepė, tačiau patvirtino, kad Pavličenkos darbo sutartis pasibaigia šį šeštadienį. Jis per metus gaudavo algos 27.000 dolerių. Sekretoriatas prašė Sovietų Sąjungą atnaujinti Pavličenkos paskyrimą į viešosios informacijos centrą, tačiau sovietai iki šiol nieko neatsakė į šį raštą.

Pavličenko savo įstaigoje, po minėtos NYT žinios paskelbimo, gavo daug skambinimų telefonu, tačiau atsakė apie žinią kalbėti. Jis raštu paskelbė, kad "New York Times" paskelbta žinia yra klaidinga ir šmeižianti. Jis neįsitarė padaryti tam laikraščiui garbės ir toliau žadą žinios nekomentuoti.

Tas sovietų tarnautojas labai dažnai važinėja po užsienius, susitinka su įvairių šalių mokslininkais, visada dalyvauja Pughwasho konferencijose, kurias organizuoti pradėjo Ohio bizniešius Cyrus Eaton, kuris, nors būdamas milijonierius, vis suka į komunistų pusę.

Pavličenko, 48 metų, pirmą kartą pasirodė Jungtiniams Tautose kaip vertėjas 1954 m. Pabuvęs JT metus laiko jis grįžo į Maskvą, kur tapo Mokslo Akademijos sekretoriaus pavaduotojas. Į Jungtines Tautas, informacijos skyrių, jis grįžo 1966 m. Čia jis niekada neturėjo normalių darbo valandų, niekad nelankydavo priėmimų, tačiau jo pietų pertraukos užsitęsėdavo mieste nuo 11 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Graikų valdžia išspėjo diplomatus

ATENAI. — Graikijos vyriausybė išspėjo užsienio diplomatus neturėti ryšių su buvusiais valdžios nariais ir išstremtais iš Graikijos politikais. Vyriausybė svarstanti planą, kaip suvaržyti užsienio diplomatų veiklą.

Graikų karinę valdžią labai erzina Amerikos ambasadorius Henry Tasca kelionės į Paryžių pas egzilię gyvenantį dešiniųjų grupių politiką Constantine Caramanlis, kuris buvo graikų premjeru tarp 1955 ir 1963 metų. Ambasadorius Tasca buvo aplankęs ir Italijoje gyvenantį Graikijos karalių Konstantiną.

Graikų valdžia tvirtina, kad buvę politikai dabar Graikijoje nebūti jokio vardo ir jokios reikšmės. Ambasadoriaus vizitai jiems tik sukelia iliuzijas ir svarbos pajutimą.

Teisme dvi tuščios kėdės

WASHINGTONAS. — Aukščiausias Teismas pirmadienį pradėjo naują sesiją be dviejų ilgamečių kolegų, kurių kėdės buvo tuščios. Teisėjas Hugo Black mirė rugsėjo 25 d., o teisėjas John Harlan sunkiai serga ligoninėje. Aukščiausias Teisėjas Warren Burger, atidarydamas sesiją, pagerbė išėjusius teisėjus, išskelbdamas jų įnašą į Teismo darbus.

Dešinėje Aukščiausiojo Teisėjo Burgerio dabar sėdės teisėjas William Douglas, o kairėje — teisėjas William Brennan. Teismas atidėjo visą eilę svarbių bylų, kaip mirties baismės klausimą, kol prezidentas užpildys dvi tuščias vietas naujais teisėjais.

Gali vėl pakelti pašto kainas

WASHINGTONAS. — Pašto įstaiga pareiškė pirmadienį, kad gali tekti ateinantį pavasarį vėl pakelti pašto kainas ir laikšiai turės turėti 9 centų pašto ženklus. Tokio pakėlimo priežastis yra numatyti algų pakėlimai prašo tarnautojams, bei vyriausybės algų užšaldymas tokius pakėlimus leis.

Pašto kainos buvo pakeltos gegužės mėnesį. Tas pakėlimas dar ir dabar yra "laikinas", nes pašto kainų komisija jo dar nepatvirtino.

◆ Texas teisėjas įsakė nesusitaikinti juostelių, kuriose įrašytos pagrobto lėktuvo lakūnų pasikabėjimas su aviacijos trafiko tvarkytojais.

SAIGONAS. — Čia skelbiama, kad iki gruodžio 1 d. viena Amerikos divizija būsianti visiškai demobilizuota, o kita dalinai. Tai reiškia, jog ištraukimas Amerikos kariuomenės iš Vietnamo bus paspartintas.

TARSIS DEL PREZ. NIXONO VIZITO

WASHINGTONAS. — Dr. Henry A. Kissingeris, prezidento Nixono užsienio politikos vyriausias patarėjas, dar šį mėnesį aplankys komunistinę Kiniją. Tai bus jo antra kelionė. Pirmoji jo kelionė įvyko paslaptimis: kaip sakoma, nei lapė nesulėjo iš anksto, kad jis rengiasi Pekiną aplankyti ir ten susitarti dėl prezidento Nixono vizito. Kai po įvykusios kelionės viešai buvo paskelbta, jog prezidentas Nixonas "kada nors" iki kito pavasario aplankys Kiniją, tai tas pranešimas sukėlė didžiausią sensaciją ir įvairiausių komentarų. Sukėlė taip pat nemažai susirūpinimo Maskvoje, kuri pasiskubino įtarti Washingtoną, kad jis ieško tal-kininkų prieš Sovietus. Neįkaiptautis ir Japonija, kad jai nebuvo pranešta apie dr. Kissingerio planuojamą kelionę.

Kosyginas Alžire stiprina ryšius

ALŽIRAS. — Sovietų premjerą Kosyginą Alžire pasitiko iš mokyklų ir fabri- kų suvesti vaikai ir darbininkai. Vakar prasidėjo politinės diskusijos. Iš Alžiro Kosyginas rengiasi važiuoti į Maroką, pas karalių Hassaną. Alžiro spauda apie šią kelionės dalį nieko neskelbia.

Nors Alžiras ima sovietų ekonominę ir karinę paramą, yra klausimų, kurių atžvilgiu abi vyriausybės turi kitokias pažiūras.

Alžiras priešingai karo paliauboms prieš Suez ir nepatenkin- tas, kad Maskva neremia Palestinos partizanų. Be to, Alžiras reikalauja, kad Viduržemio jūra būtų "Taikos ežeras". Alžiras nori, kad iš tos jūros pašalinėtų ne tik Amerikos 6-tasis karo laivynas, bet ir vis didėjantis sovietų laivynas.

Britų darbiečiai — prieš rinką

BRIGHTONAS. — Kaip jau rašyta, britų darbo partijos konferencija balsavo prieš Britanijos įstojimą į Europos Rinką. Ypač prieš įstojimą agitavo konferencijoje dalyvavę darbo unijų atstovai. Spalio 28 d. šį klausimą svarstys parlamentas ir manoma, nutars įstoti, nes apie 60 darbo partijos atstovų parlamente pasisakė už įstojimą į rinkos eiles. Jie balsuos su konservatoriais.

Rinkos priešininkas, buvęs gynybos ministeris Denis Healey sakė savo kalboje, kad dabartinės sąlygos britams įstoti yra britų 720 milijonų dol. dovana Prancūzijos prezidentui Pompidou, kad jis galėtų nupirkti savų turtingų ūkininkų balsus. Bu- vęs užsienio reikalų ministeris Lord George-Brown aiškino, kad darbiečių nusistatymas prieš rinką nesiderina su Europos socialistų pažiūromis ir siekais.

Vokietijos skuba išspręsti klausimus

BERLYNAS. — Abi Vokietijos pradėjo dažniau susirinkti posėdžiams, skubėdamos išspręsti Berlyno klausimus. Vakarų Berlyno atstovas Ulrich Müller penkias valandas išbuvo Rytų Berlyne, kur derėjosi su komunistų atstovu Guenther Kohrt. Jie tęs pasitarimus penktadienį.

Trečiadienį kitose derybose susitiko Vakarų Vokietijos atstovas Egon Bahr su Rytų Vokietijos valstybės sekretorium Michael Kohl. Aptariamas vakariečių keliavimas į Rytų Vokietiją.

Dabar paskelbta dr. Kissingerio antroji kelionė į komunistinę Kiniją bus atlikta šio mėnesio būvyje. Jos tikslas — galutinai susitarti su Kinijos vyriausybe dėl prezidento Nixono vizito. Kalbėdamas apie savo kelionę, dr. Kissingeris pažymėjo, jog ta kelionė reikalinga dėl to, kad dabar tarp Amerikos ir Kinijos nėra diplomatinių santykių. Vadinas, nėra tiesioginio ryšio, todėl ir tenka naudotis "aplinkiniais keliais". Jis taip pat pabrėžė, kad paskutinieji įvykiai Kinijoje nei kiek nepakeitė prezidento Nixono plano. susijusio su aplankymu Kinijos.

Kad Kinija nėra atsizadėjusi to susitarimo, kurį dr. Kissingeris padarė anksčiau, tai numa- nu iš to, kad ir Pekinas paskelbė, jog dr. Kissingeris rengiasi atvykti į Kiniją antru kartą. Kaip skelbiama, kartu su dr. Kissingeriu vyks Winston Lord ir John Heldridge, saugumo tarybos nariai, Dwight Chapin, prezidento Nixono asistentas, ir dar keli asmenys. Spaudos pranešimais rūpintis Baltųjų Rūmų spaudos ofiso pareigūnas, nes jokių pašalinių reporterių ne- bus.

Sovietų Podgorno kalba Hanojuje

HONG KONGAS. — Sovietų prezidentas Podgornas, jo garbei suvokstame Hanojaus bankete pasakė kalbą, kurioje pažadėjo šiaurės Vietnamui tolimesnę ekonominę, politinę ir diplomatinę paramą. Jis pritarė Hanojaus reikalavimui, kad Amerikos jėgos turi pasitraukti iš visos Indokinijos.

Šiaurės Vietnamui nepatiko Kinijos suartėjimas su Ameri- ka, todėl Hanojus nutarė pa- demonstruoti savo artumus ry- dantis su Maskva. Sovietų pre- zidentas neminėjo savo kalboje Kinijos, tačiau pabrėžė, kad Maskvos ir Hanojaus ryšiai kas- dien stiprėja. "Mes abu stovi- me po ta pačia ideologine mark- sizmo-leninizmo vėliava, kurios tyrumą mes išlaikėme ir toliau išlaikysime, saugodami nuo vi- sokių provokacijų ir dėmių, pa- grįstų revizionizmu ir dogma- tizmu", pasakė Podgornas savo kalboje.

Šiaurės iVietnamo prezidentas Thang, matyt norėdamas likti neutraliu tarp Maskvos ir Pekino, padėjo Maskvai už para- mą, tačiau čia pat pridėjo, kad ir Kinijai vietnamiečiai yra dė- kingi už jos pagalbą.

BRIUSELIS. — Šiaurės At- lanto sutarties organizacijos už- sienio ministerių pavaduotojai paskyrė buvusį organizacijos generalinį sekretorių Manlio Bri- chio iširti galimumus, susijusius su Rytų-Vakarų ginkluotų jėgų sumažinimu.

UZ TAUTĄ, KARALIŲ IR LAISVĘ...

(Po pokalbio su B. R. Pietkievičium, Crane Savings and Loan bendrovės prezidentu)

(Tęsinys)

Sukilėliai tikėjosi paramos iš užsienio ginklais, žmonėmis ir net kitų valstybių intervencija. Bet realiai galvojęs ir vertinęs esamą padėtį, Oginskis žinojo, jog iš to nieko neišeis. Juk buvo jau ištikimajai įrodę faktai, kas atsitiko su laukiamą iš užsienio paramą Kosciuškos ir vėliau 1831 metų sukilimuose. Ir po to paaiškėjo, jog visa taip atsitiko, kaip anksčiau. Be to turėjo sen timento tam sukilimui, be bruzdėjimo tuose kraštuose, net be stiprių gąsdinančių notų rusams net ir intervencija iš Anglijos, Prancūzijos ir Italijos realiai niekuo nebuvo padėta sukilėliams.

MURAVJOVO SIAUTĖJIMAS

Tada ir rusai suvokė, jog konkretus nieko nebus daroma. Todėl ir Muravjovo Koriko siautėjimui buvo leista išlieti savo tulžį visu jam imano mu saiku. Jis šaudė, korė kunigus, bajorus ir valstiečius, jei tik bent kiek atrodavo tam kaltės arba kam įskundus. Tūks tančius ištrėmė į Sibirą. Tas nubausių, ištrėmė skaičius žymiai prašoko skaičių pačiame sukilime dalyvavusių sukilėlių. Degino kaimus, sekvestravo dvarus, kuriuose paskui apgyvendino burliukus, atsi žymėjusius girtuokliavimu ir vagystėmis. Buvo uždėtos ir

kitiems dvarams, kaimams kontribucijos net kaur iki dešimties procentų jų viso turto vertės. Visas gyvenimas liko supantotas ir atiduotas priežiūrai žandarų saivaliaujančiai malonei. Suvaržytas ir religinis gyvenimas. Uždraustos bažnytinės procesijos, neleista kunigams išvažiuoti už parapijos ribų, net uždraustas bažnyčių remontavimas. Išguitas iš Varnių buvo ir vyskupas Motiejus Valančius, kad būtų lengviau jį matyti savo seklių žandarų akimis ir sekti veiklą. Jo vietoje buvo Varniuose ilgesniam pastoviam laikui įkurdintas kazokų eskadronas ir jam pavesti vyskupijos pastatai. Pati jų būriausia priemonė buvo spaudos uždraudimas ir švietimas gintąja kalba. Tokios žiaurios priespaudos Lietuva savo visos istorijos eigoje niekada nebuvo pergyvenusi. Norėta sutrypti ne tik visas tautines pilietines laisves, bet siekta ir pačios lietuvių kalbos išnaikinimo iš gyvųjų tarpo ir visiškai to krašto surusino. Žinoma, ta tamsa lygiai apėmė ir Rietavo gyventojus.

GANDAI APIE IRINĖJAUS MIRTĮ

Kai Irinėjus Oginskis mirė, kaip sakoma, nė žilo plauko nesulaukęs, eidamas dar tik penkiasdešimt penktuosius me-

Sovietų Sąjungos lėktuvų konstruktorius Tupolevas pagamino ir "oro roges", kurios Europoje ir Amerikoje jau seniai naudojamos. Tos rogės gali skristi virš vandens, sniego ar smėlio.

tus ir dar sukilimo metais, tai apylinkės gyventojai netikėjo, jog jis mirė natūralia mirtimi. Manė, jog slapčia Oginskis buvo prisidėjęs prie sukilimo ir buvęs numatytas aukštom raktinėm pareigom. Tad sukilimui pakrypus į blogąją pusę, jis nusizudė, išgerdamas nuodų taurę, net pas jį buvusius svečių tarpe. Tai padaręs būk todėl, kad jei jis ir būtų pabėgęs į užsienį, būtų sekvestruotas jo turtas, ir jo jaunamėčiai sūnūs būtų pasilikę be nieko. Jo mirties metu abu sūnūs, Bagdonas ir Mykolas, dar tebuvo sulaukę pirmasis šešiolika metų, o antrasisėjo dar tik penkioliktus metus. Paskui ir to spejimo atrodė dar permaža. Pasklido žmonių tarpe legendarinis pasakojimas, jog Irinėjus Oginskis nemirė, o jo vietoje buvęs nuuodytas kitas ir jį panašus ar nuginuotas žmogus. Pats kunigaikštis menamai kažkur pasislėpęs užsienio vienuolyne. Pas senąją kunigaikštienę Olgą lankydavęsi vienuolis kapucinas ar pranciškonas rudu abitu, balta virve susijuosęs ir ant galvos gaubtuvą net žemiau akių nuleidęs. Ir ūgio buvęs tokio pat, kaip ir Irinėjus. Tas vienuolis, gyven-damas dvare, nelaikydavęs bažnyčioje pamaldų ir laiką praleisdavęs vaikščiodamas su kunigaikštine Olga parko alėjomis.

KUNIGAİKSTIENĖ IR JOS SŪNŪS

Po Irinėjaus mirties, kol sūnūs subrendo metuose, dvarą valdė kunigaikštienė. Ką ji gerą yra padariusi žemaičiams toje juodoje priespaudos naktėje, nedaug kas žinoja. Ji tik rūpinosi bažnyčios vidaus įren-gimu ir palaikysiu ryšius su vyskupu Valančium ir net per savo dvasiškius ir kunigus skatiniusi rietaviškius neisizadėti savo kalbos ir mokyti vaikus namuose. Kiek tai būta tiesos, šiandien jau sunku bėpa-sakyti, bet galima apie tai spregsti iš to, kad savo sūnūs ji nedraudė sekti tėvo pėdomis ir būti žemaičių kalbos ir kultūros gynėjais. Negalėčiau pasakyti, kokius aukštuosius mokslus buvo išėję Bagdonas ir Mykolas, kiek laiko gyveno užsienyje ir ar turėjo kokias tarnybas caro dvare, to senieji žmonės ir patys dvariščiai mažai mano laikais beatsiminė. Viena tik aišku, kad jie caro dvare buvo gavę titulus. Taip, sakysime, Bagdonas buvo gaves caro balno kilpininko titulą. Tai, žinoma, buvo garbės titulas, bet jei tai būtų praktiškai vykdoma, būtų buvusi jo pareiga palaikyti balno kilpą, kada caras šoka ant arklio ir sėdasi į balną. Žinoma, Oginskų reikėmė caro dvare tais re-akcijos metais buvo sumenkė-jusi. Oginskiai buvo katalikai ir kaip tokie ir caro dvare ne-daug jau begalėjo turėti įtakos. Viską ir ten lėmė juodašimtiš-ki kilmingi pravoslavai. Juk ir pats caras buvo laikomas ne tik šventais alčiais pateptu ca-

ru, bet ir pravoslavų bažnyčios galva, jos gynėjas ir jos didžiausias apaštalas, skleidžias pravoslavų tikėjimą kruvinu, kietu, iš odos ir vielų supintu rimbu pagrobtuose katalikiškuose kraštuose.

Tais savo mokslo metais ar po užsienio besitrąnkdamų, Oginskiai susipažino su būsimomis žmonomis, suartėjo ir priėjo toje meilėje ar pažintyje iki altoriaus laiptų. Ta jų dviejų pažintis, užsimezgusi Austro-Vengrijos imperatoriaus dvare. Prisimintina, jog abu broliai vedė taip pat buvusias seseris, grafaite Zaluskytes. Jų tėvas, grafas Zaluskis, Gali-cijos lenkas, turėjęs ne tik stambius ten dvarus, bet ir im-peratoriaus rūmuose nebuvs jau taip retas svečias ir ne be įtakos žmogus. Po vedybų jau abu jaunėji kunigaikščiai, Bagdonas ir Mykolas, daugiausia gyveno ir kūrėsi žemaičiuose, prisidėdami ir prie žemaičių kalbos gynimo reikalų bei, apskritai, prie to krašto kultūros kilimo. Kalbama, jog jau jų tėvas buvęs šiek tiek pra-mokęs žemaičių kalbos, o jo sūnūs Bagdonas ir Mykolas, kalbėję pusėtinai žemaičiųškai. Be iš tėvo paveldėto nusiteikimo padėti žemaičių kalbos ir kul-tūros vietos reikalui, sakoma, remaža įtakos turėjęs jiems, vėpč jaunesniajam Mykolui, ir Laurynas Ivinskis, Galimas da lykas, kad jis juos mažamečius švietė ir mokė ne tik kalbos da lykų, bet juos ir auklėjo, kiek tai įmanoma ir galėjo būti pri-einama. Juk Laurynas Ivinskis, kaip matėme, Vladą Zu-bovą mokydamas net kone po priesaika jį vertė neužmiršti krašto reikalų, kai jis jau bū-sias išsimokslinęs ir subrendęs vyras. Savaine suprantama, kad jis to bus siekęs ir Oginskų dvare savo santy-kiuose su jaunaisiais kunigaikš-tukais.

SLAPTŲ BANKŲ VAIDMUO

Nenusigyveno, nenususo ku-nigaikščiai Oginskiai, gyven-dami žemaičiuose savo dvare, Rietave. Tuo tarpu po baudžia-vos panaikinimo sulenkėję dvarininkai smuko lyg į bedugnę. Dėl savo išlaidumo išpardavė-nėjo miškus ir lindo rusų ban-kuose į skolas iki ausų. Lindo tol, kol patys jų dvarai už skolas nuėjo į licitacijas. Nedaug kam būtų skaudėjusi galva, kad tie baudžiaivos laikų rykščių plakimo ponai stūmėsi prie elgetos lazdos ir terbos. Bet bėda buvo ta, kad žemei slyš-tant iš po kojų, atsirado nauji pavojai lietuvių tautai, vėl pla-čiau atsiveriant durims rusų kolonizacijai. Tokius dvarininkų praskolintus dvarus prim-davo rusų valdžia. Ji, siekdama rusinimo tikslų, jų dvarų žemių neperleidinėjo vietos gyventojams, o juos, išskirs-čius ūkiais, apgyvendindavo iš Rusijos atgabentais burliokais. Taip buvusių dvarų vietose atsirasdavo rusiški kaimai. To-pats caras buvo laikomas ne žais ir žemaičiuose. Gelbėtis

žemės ūkio kraštuose. Pats, dijoje pastebėjo ten daviną aplankydamas tokius ūkio kraš-tus, pvz. Olandiją ir Daniją. Kreipęs dėmesio ir į dvare pra-monės galimybes. Buvo isteig-ta plytinė, vandeniniai malū-nai ir kt. Jo sūnūs ta linkme nuėjo jau daug toliau.

MEDINIŲ KLUMPIŲ ISTORIJA

Beje, prisimintina viena iš ga jo apylinkės gyventojams, tų lankyto ūkio kraštų charak-teringa smulkmena. Mes ne vi-si net žinome, jog medinės žemaičių klumpės yra ne vietos ir tokių medinių klumpių meis-meistrų išradimas, bet jų tik-roji tėvynė yra Olandija. Be-gamybos. (Bus daugiau)

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 psl. Abu tomai mirkštuose viršeliuose pardodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Ill.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdas gražia literatūrine forma pasako-jimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių švie-sulių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ame-rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

A lot of Americans are suffering from withdrawal symptoms.

What's wrong?
You're making more money than you ever have.
But every time you plan on putting money into your savings, you end up withdrawing some.
Maybe you're buying too many little things you don't really need. Little here, little there. After awhile it adds up.
You know, that's just the theory behind the Payroll Savings Plan. You sign up where you work, and they set a little aside from each paycheck and use it to buy U.S. Savings Bonds. You don't really miss the money that way... and before you know it, you've got a nest egg that's really worth something.
And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—

for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.
The Payroll Savings Plan. A great way to save a little here, a little there and end up with a bankroll.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a good way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

RŪKSTELĖS PARODA

Dailininkas turi būti amatininkas

Teko užklupti dailininką Antaną Rukstelę praeitą savaitę jo namuose, darbo kambaryje.

„Čia gi dirbtuvė, o ne atelėjė!“ sušukau, pamatęs kambarį gata-vų, kalamų ir ką tik sukaltų rė-mų, rėmams supiauti medžia-gos, kartono lakštų, pakabini-mams vielų, vinių, klijų, dažų, šepėčių, „pinzelių, dailiadiško darbo įrankių ir dar ne ko pri-versta.

„Dailininkas turi būti amati-ninkas“, kantriai atsakė daili-ninkas, pridurdamas, kad seno-vėje didieji dailininkai ir buvo dideli amatininkai. „Rembrand-tas, Tizianas, Mykolas Angelas — buvo aukščiausio tobulybės laipsnio amatininkai. Amatas pagrindinis bendra prasme yra verslas, profesijos darbas, bet turi plačiausią skalę. Kalbant apie amatą mene, jis prasideda rėmų sukaltimu ir paveikslų įre-minimu, bet baigiasi kūrinių vi-

sapusišku iki smulkiausių deta-lių išbaigimu. To nepadarys joks meno kūrėjas-savanoris vien tik savo įkvėpimu pasikliauda-mas kūrybos technikos mažai ar visiškai nepažįstantis“.

Pavyzdžiui, abstrakto kūrėjai, — pastebėjau, kuriems tik pa-duok dažų puodą, o jie beregint nuteplios „peisažą“ be pinzelių! — Su pirštu ar dar geriau su alkūne“, baigėva ko ne duetu.

— Matyti, ruošiatės didelei parodai. Kur ir kada? paklau-siau.

— Ši paroda bus kaip ir dvi-gubai jubiliejinė, kuri prasidės šio spalio 16 d. 6 val. vak. Čiur-lionio galerijoje, pradėjo Rūk-s-telė. Šiemet sukanka 65 metai jo amžiui ir 45 metai jo kūry-bai. Dėlto parodai paruošta 45 visiškai nauji kūriniai, iš kurių daugiau kaip pusė yra peisažai, gamtovaizdžiai, o mažesnioji pusė vaizduoja žmones peisa-

ANT. RUKSTELĖ

GUBOS VIDURDIENYJE

ANT. RUKSTELĖ

SODYBA

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pastikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4646 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5 %

Passbook Savings
All accounts com-pounded daily — paid quarterly

6 %

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškos, socialistinės laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pastūsti:
1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Atsiųsta paminėti

Das pädagogische Lebenswerk der litauischen Dichterin Marija Peckauskaitė. oKstantin Gulbinas. 1971. Verlag Ferdinand Schöningh. München. Paderborn. Wien. Konstantino Gulbino vokiečių kalba parašyta ir F. Schöningh su copyright teisėmis išleista 174 puslapių su tvirta ap-lanka knyga apie lietuvių rašytojos Marijos Peckauskaitės kaip pedagogės gyvenimą ir veik-lą.

Prof. Dr. Heinrich Döpp-Vorwald savo Münsteryje 1969 m. lapkričio mėnesį rašytoje knygos įžangoje (Vorwort) be kt. šitaip paaiškina šios vertin-gos knygos išleidimą:

Ši moteris, apie kurią šiame rašinyje kalbama, Vokietijoje vargiai yra žinoma, ir tas pa-saulis, kuriam ji nuo savo sa-monės atbudimo iki mirties gy-veno ir veikė ir kurį paskutini-jį savo amžiaus dešimtmetį gavo kaip tikrovę pamatyti; laisvą lietuvių tautą savoje autonomi-nėje valstybėje, jau seniai vėl yra nugalėjusi. Tačiau man atrodo, kad vien dėl bendro in-tereso, kurs daug toliau siekia negu vieno lietuvių pietiški atsi-minimai apie gražų savo tautos istorijos epizodą, visiškai yra pateisinama ir net šiandien dar naudinga čia turinąjį doktorato darbą per spaudą padaryti pla-tesnei vokiečių publikai prieina-mą, kadangi jų lektūros peda-gogiškai suinteresuotam skai-tytojui daugeliu atžvilgių nepa-prastai yra naudingos... Tai-gi, knyga yra Konstantino Gul-bino mokslinis darbas — diser-tacija daktaro laipsniui gauti.

Knygos turinys turi 4 dalis: I. Prie Marijos Peckauskaitės biografijos; II. Pedagoginės pro-blemos Marijos Peckauskaitės raštuose; III. Marija Peckaus-kaitė kaip auklėtoja ir mokyto-ja; IV. Kas charakteringa Mari-jos Peckauskaitės galvosenoje apie auklėjimą. Be to knygos pradžioje dar yra autoriaus įva-das: Darbo tema ir paskirsty-mas, ir pabaigoje priedeliai: Su-trupinimai, Bibliografija ir Asmenų sąrašas.

Kaina nepažymėta. Atrodo, kad knygą turėtų būti galima gauti parašius leidyklai: Verlag Ferdinand Schöningh, Pader-born, Germany.

LIETUVIAI ARGENTINOJE

SLA mokykloje 32 mokiniai

SLA lituanistinėje mokykloje mažiesiems ir jaunimui, Av. San Martin 3175, Lanus Oeste, jau yra 32 mokiniai. Atidarymas įvyko 24.7.71. Po registracijos ir vadovėlių padalinimo kalbas pasakė mokytojai Leopoldas Stankevičius ir jo žmona Irena Andriuskaitė Stankevičienė.

SLA lietuvių mokykloje jau lanko: Mabel, Graciela ir Clau-dio Baliūnai; Ricardo ir Silvia Bakačiai; Ricardo ir Virginija Bieliniai; Ona ir Irena Bakaus-kis; Luis ir Monika Baršauskai; Gustavo Czop; Angel Rutkus;

Silvia Stankevičius; Isolda Si-manasuskas; Silvia Gedvilio; Eli-da Smalietis; Hugo Kamarauskas; Ricardo Trakimavičius ir keliolika mišrių šeimų atžalyno mokinas lietuviškai, pav. Su-sana Walter, Gladys Campbell, Al. Spreafico, Ed. Spreafico, Ro-berto Maidana, Alberto Wurzint-ger, Enrique Suarez ir kt.

Lietuvaitės paveikslas
Gente viršelyje

Leidyklos Atlantida Buenos Aires mieste leidžiamas ir vi-soj Lotynų Amerikoje plačiai skaitomas žurnalas Gente savo 108 puslapių laidą Nr. 304, iš ge-gužės 20, 1971 metų papuošė lietuviškas atvaizdu.

Visas spalvotas viršelįs pa-puoštas Argentinoje gimusios lietuviškas, 21 metų amžiaus stu-dentės Ely Skeberis paveikslu. Paveikslas kartojamas trečiame puslapyje su minėto modelio bio-grafinėmis datomis, pažymint, kad Ely Skeberis yra Argentin-oje gimusi lietuvių tėvų duktė.

— Jurgis ir Kazė Daunytė Ma-tusevičiai, įsikūrę savo namuo-se Tigres salyne, neturi ramy-bės: Ir salose Jurgį Matusevi-čių kaip gerą moterų rūbų siu-veją, lanko klientės iš sostinės, ypatingai mokytojos, užsaky-damos pavarasinius rūbus. Ma-tusevičių duktė Rosita su savo vyru iš Dominikonų respubli-

kos, gyvena Meksikoje, kita su savo Lietuviška šeima gyvena Chicagoje, o sūnus inžinierius Matusevičius, neseniai sukūręs šeimos židinį statosi namą Ar-gentinijos sostinėje.

BRAZILIJOS LIETUVIAI

Nemuno ansamblio tautinių šokių grupė turėjo pirmą pasiro-dymą. Jaunuoliai puikiai pasi-ruošė. Manoma, kad 1972 me-tais jie vyks į II PIJK Chica-gon. Akordeonu grojo Tadas Garša; pranešinėjo Vilma Ši-monytė ir Julius Tijnėlis. Auš-ros chorui vadovavo A. Petrai-tis, Istorines Lietuvos skaidres rodė A. Saulaitis ir O. Petraity-tė.

— Jonas Lukoševičius ir Re-gina Bagdžiūtė grįžo į Sao Pau-lo. Liepos mėn. jiedu dalyvavo tautinių šokių mokytojų kur-suose Chicagoje.

Inž. Arūnas Steponaitis ir Ma-rijus Karpinskas baigė aukšt-ją prekybos administracijos mo-kyklą.

URUGVAJUJE

Urugvajaus lietuvių centro v-ba ULC Centrinio skyriaus val-

dyba 1971 metams išrinkta to-kios sudėties:

Pirm. — Jn. Stanulis, vice — Jn. Subačius, gen. sekr. — Ant. Vaitulionis, nutarimų sekr. — Pr. Šacikauskas, išd. — Jz. Pu-ačiauskas, II išd. — Adomas Kairys, knygyno vedėjas — Jn. Trinskis.

Valdybos nariai: Jurgis Ra-čiūnas, Br. Morkevičius, Anta-nas Matonis, Jz. Čiurkinas, Vl. Svilainis, Adomas Kurlietis, Br. Drukteinis, Marija Trinskienė, Vladė Lolešienė, Vladė Kairie-nė, Gladys Vaitulionienė, K. Druktenienė ir M. Civilkienė. Revizijos kom. pirm. Jz. Grigo-nis.

PASKATAS

— Tavo 17 metų amžiaus sū-nus toks tinginys, o dabar jis piauna žolę aplink visą namą. Kaip tau pavyko jį priverst dirb-ti?

— Pasakiau jam, kad pame-čiau automobilio raktą.

NUO KOJŲ IKI GALVOS

— Vadinas, savo biznyje iš-kilote nuo apačios iki viršaus.

— Taip, pradėjau nuo batų va-lymo, o dabar kerpu plaukus.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė. Anie senus laikus. Kai atitvairai ir laumes Skrajojo po laikus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemidūgių mūsų maži-dėms bei jaunimui:

1. N. Butkienė. VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai ilus-truotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė. ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra-us leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota. 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė. LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingasias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Malronis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. mokytojų 5-gos premi-jauta knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stankevičiaus iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, ŽAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygų, iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilėraščiai padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-tų vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Raginkite savo apylinke
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtis prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių išlaidų nuo mėnesio pirmos.

6 %

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5 %

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo Indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months.	
Other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Kaip tęsime Daužvardžio darbą

Lygiai prieš savaitę, rugs. 30 dieną, Chicagoje palaidojome Lietuvos respublikos generalinį konsulą Dr. Petrą Daužvardį. Buvome koplyčioje, artimiesiems reikėmė užuojautos ir pagerbėme amžinybės iškeliavusį.

Kartu su lietuviais velioniu galvas lenkė visa Chicago. Atėjo valstybės ir savivaldybių, religinių organizacijų įtakingi pareigūnai. Užuojautos reikšmė žinojo, ką Dr. Daužvardis atstovavo, kuo jis sielojosi, į ką buvo įdėtas sunkus ilgų metų jo darbas. Kiekvienam buvo aišku, kad Dr. Daužvardis atstovavo pavergtą lietuvių tautą.

Dr. Daužvardis ne tikai gyvas būdamas per 40 metų pavyzdinai atstovavo laisvus lietuvius, bet ir iš gyvenimo išeidamas, padarė lietuviams didelį neįkainojamą patarnavimą. Jis parodė ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams, kiek pavergta ir svetimų teriojama Lietuva Amerikoje turi draugų.

Okupantas milijonus kiekvieną metų išleidžia pavgimui legalizuoti. Jis laiko tūkstančius plunksnagraužių, kurie įvairiais būdais bando nežinančius įtikinti, kad lietuviai nebuvo pavergti, kad jie savu noru įkišo galvą į kilpą, kad jie, paragavę nepriklausomo gyvenimo, padoro vėl pereiti rusų vergijon; kad jie nekovojo prieš sovietų pavergimą, bet patys prašė padaryti juos modernių kolonistų vergais. Tuo tarpu konsulas Daužvardis, labai dažnai vienas, mokėdavo vykusiai sugriauti okupanto statomus melo ir apgaulės bokštus ir parodyti žiaurią Lietuvos gyvenimo tikrovę.

Dr. Petras Daužvardis skyrėsi iš kitų lietuvių tuo, kad jis žingsniau kartu su moderniu gyvenimu. Jis žinojo, kad mokslas yra bet kokios rimtesnės veiklos pagrindas. Jis, sunkiai dirbdamas, baigė aukštuosius mokslus, studijavo teisę ir per tris dešimtis metų geriau negu bet kas, grovė okupanto pinkles. Jis tai darė žodžiu ir raštu. Jis tai darė kiekviename diplomatų pobūvyje. Jis rado laiko atsakyti kiekvienam išsišokėliui galingoje amerikiečių spaudoje. Jis labai aiškiai suprato, kad vien noro būti laisvais neužtenka. Jis žinojo, kad reikia paveikti protaujančius žmones, reikia įsigyti jų simpatijas didžiausiomis nelaimėmis patekusiai mūsų tautai. Jis neoperavo tuščiais žodžiais. Savo mintis jis rėmė nesugriaujamais faktais, dažnai paties okupanto paskelbtais.

Dr. Daužvardis buvo kovotojas pasiryžėlis. Jis turėjo drąsos pasakyti tiesą ne tik paprastiems žmonėms. Jis

LAISKAS "NAUJIENŲ" REDAKCIJAI

GERBIAMIEJI,

Š. m. rugsėjo 29 dienos laidoje Jūs perspausdinote iš "Nepriklausomos Lietuvos" visuomenę klaidinantį komentarą dėl mano pastangų Lietuvos Vyriausybės atveiksinimo reikalui. Todėl prašau Jus teiktis artimiausioje "Naujienų" laidoje paskelbti sekančius atsisakymus:

1. Yra netiesa, kad Skirpa tik dabar panūdo kelti Lietuvos Laik. Vyriausybės klausimą. Tuo buvau susirūpinęs jau 1944 m., kai tik mane pasiekė, tada dar Berlyne, Vliko vasario 16 d. deklaracija, kurios 4-ju straipsniais jis pažeidė sakytos Vyriausybės teisingumą. Po to jos atveiksinimu buvau susirūpinęs tuoju po karu, kai laimingai ištrūkau iš nacių internavimo ir buvau evakuotas į Paryžių. Tą klausimą vėl kėliau 1951 m. ir pakartočiau 1968 m. būtent beapriškais raštais Vlikui ir kitiems tariamiems mūsų politikos veiksmams.

2. Pasakymas, kad neva aš

tebuvęs 1941 m. Laikinosios Vyriausybės tik "nominalus pirmininkas, bet faktiškai tai vyriausybei niekados nevadovavęs", yra ne tik klaidinantis visuomenę, bet ir žalingas Lietuvos interesui, nes tuo įperšamas argumentas jos nedraugams klaidyti kalbamose vyriausybės atveiksinimą.

3. Viešai tautos sukilimo paskelbtas jos Ministerių Pirmininku, aš tuoju pat ėmiausi saikyti Vyriausybę vadovauti ir jai atstovauti, kaip tą įpareigoja Lietuvos Konstitucijos 96 Str. Jau pačią birželio 23 sukilimo dieną prieš piet notifikavau vok. Užs. Rkl. Ministerijai apie naujos Lietuvos Vyriausybės paskelbimą priešakyje su manim, kaip jos Ministerių Pirmininku. Nebūdamas tikras ar to mano de-
maršo užtiko palenkti Reichą į politinį blaivumą, aš — specialiu raštu per Užs. Rkl. Ministerį von Ribbentropą — apeliavau ir į patį Führerį ir Reicho Kanclerį (tokį titulą turėjo Hit-

nevyniojo) ir bovelną gyvenimo tikrovės patiems aukščiausiems valstybės ir organizacijų pareigūnams. Jis pasakavo, kad atstovavo pavergtą lietuvių tautą, nurodydamas priemones, kuriomis pavergėjas operuoja. Jis mokėjo lietuvių tautai daromą skriaudą taip išdėstyti, kad abejojančius padarydavo ne tik asmeniškais savo draugais, bet ir kovojančios lietuvių tautos pritarėjais. Kiekvienas iš laidotuves atėjęs dignitorius ir bet kurios organizacijos pareigūnas lietuviams pasakė, kad jie pritaria Dr. Daužvardžio vestam darbiui.

Visi liūdime amžinybės išėjusio tauraus lietuvių, bet kiekvienas klausia, kaip mes pajėgsime tęsti velionies ilgus metus dirbtą darbą. Kiekvienam aišku, kad taip dirbti, kaip jis dirbo, mes nemokėsime. Perdaug esame susmulkėję, kad pajėgtume dėl panosėje išaugusio medžio pamatyti visą lietuvišką mišką. Medis, kurio šešėlyje kiekvienas sėdime, mums yra svarbesnis, negu visas miškas. Jų Daužvardienė, ilgametė velionies bendradarbė, gal galėtų jungti išsiblaškiusius lietuvius, kaip juos jungė generalinis konsulas. Bet ar ji turės pakankamai jėgų ir energijos tokiam darbiui? Ar ji pajėgs atsilaikyti nuo kiršto smūgio? Pagaliau, ar veikiančios taisyklės leis jai imtis tokio darbo?

Žinome, kad Valstybės Departamentas vadovaujasi nuostatais, kurie liepia pripažinti Lietuvos Respublikos oficialius pareigūnus, bet kurie neleidžia kitiems žmonėms tų pareigų eiti. Kai nuostatai buvo rašyti, rytų Europoje buvo vienokios perspektyvos. Tada visi tikėjosi, kad Antrasis Pasaulinis Karas bus baigtas ir kiekviena rusų ar vokiečių pavergta tauta bus laisva. Karo veiksmams seniai baigti, bet dėl taikos iki šio meto nesusitara. Prieš 30 metų rašyti nuostatai galėtų būti pakeisti. Juos galėtų pakeisti tie patys pareigūnai, kurie dabartinus paruošė. Atsakomingi Alto pareigūnai, bendradarbiaudami su lietuvišiais diplomatais, turėtų imtis priemonių veikiančioms nuostatomis pakeisti, kad pavergta Lietuva Amerikoje ir laisvame pasaulyje galėtų turėti legalius savo teisių gynėjus.

...), siūdamas audiencijos, kad paveiktiau jį, kaip ano meto Vokietijos valstybės galvą, nedaryti man klaidių tuoj vykinti Lietuvą bei vykdyti pareigas, kurioms sukilusios lietuvių tautos buvau pašauktas. Be to, birželio 24 d. motyvuotu raštu Valstybės Sekretoriui von Weizsäckeriui paprašiau Reicho Vyriausybės sutikimo atnaujinti normalų Lietuvos Pasiuntinybės Berlyne veikimą.

4. Net ir po to, kai buvau birželio 25 d. vakarop nacių izoliuotas naminių areštu, aš nebuvau liovėsis vykdyti savo, kaip Ministerio Pirmininko, pareigas, kiek tatau man iš Berlyno dar buvo praktiškai įmanoma. Nors ir didžiai rizikuodamas užsitraukti ant savęs nacių keršto, aš informuodavau slaptai Ministerių Kabineta Kaune apie padėties vystymąsi, davinėčiau Vyriausybei sugestijų kaip jai laikytis akivaizdoje spaudimų ir intrigų iš vokiečių pusės, ką jai daryti įsitvirtinimui krašto valdyje, etc. ir keliais atvejais siunčiau per mūsų diplomatijos šefus konkretiškų nurodymų bei instrukcijų Lietuvos diplomatai užsieny, ką ji turėtų daryti atkurtos Lietuvos Vyriausybės įplietinimui santykiuose su kitomis valstybėmis.

5. Pagaliau, kai liepos antroje pusėje patyriau, jog vokiečiai galutinai apsisprendė Lietuvos Laik. Vyriausybę nušalinti ir kraštą pajungti Reicho valdžiai, aš slaptu kurjeriu per "žaliąją sieną" — išėjau kolegą Prof. J. Ambrazavičių, pavadavusį mane Kaune, apie grėsusį Vyriausybei pavojų ir daviau jai išsamių nurodymų raštu, kaip jai pasielgti. To rašto (datuoto liepos 26 d.) tekstą esu paskelbęs "Naujienose" po antgalviu "Paskutinės instrukcijos Kaunui" žiūr. laidas rugpjūčio 24, 25 ir 26 dienų).

6. Visa tai, kas čia aukščiau mano paduota, savaime pasako, jog tvirtinimas būk aš Laik. Vyriausybę nevadovavęs yra gryniausia netiesa. Sukliudymas man iš nacių pusės nuvykti į Kauną ir sėsti ten prie Ministerių Kabineto žaliąjo stalo drauge su kitais Vyriausybės nariais dar nereikia, jog negalėjau jai vadovauti. Tą praktiškai galėjau atlikti ir ne sėdint prie to stalo. Mano komentatoriaus, matomai, to nesuprato ar nenorėjo suprasti. Bet tą gerai buvo supratus vokiečiai, pradėjo Laik. Vyriausybės slopinimą nuo jos pirmininko naminių arešto Berlyne. Nežiūrint, kad anomis aplinkybėmis teko man veikti slapta, neliko vokiečių saugumo nepastebėta, jog nebuvaus supasavybėmis ir Lietuvos bylos gynimo tapo buv. slaptame biuletenyje

JAV delegacijos Jungtinėse Tautos pagrindiniai delegatai: dešinėje ambasadorius George Bush, kairėje Daniel Patrick Moynihan ir Shirley Temple Black.

pasakyta (Micr. T175(233) 2721740):

"...iki šiai dienai ji (Laik. Vyriausybė — KŠ) nėra formaliai pasitraukusi ir palaiko nuolatinių ryši su Skirpa, esančiu Berlyne (pabrūkta mano — KŠ).

7. Pastebėdamas be reikalingo paaiškinimo, jog birželio 23 dienos sugestiją Valstybės Sekretoriui Lietuvos Laik. Vyriausybės pripažinimo reikalui aš buvau padaręs "su kitais lietuvių veiksniais nesusitaręs", komentatorius parodė visuomenę klaidinančio neobjektyviškumo. Tikrumoje gi buvo šitaip: siekdamas susitarimo su Vliku, aš buvau p. m. spalio 27 d. pateikęs visoms 15-kai Vliką sudarančiom grupėm konkretišką pasiūlymą tuo svarbiu Lietuvos laisvinimo bylai reikalu ir jo tekstą net esu paskelbęs "Drauge" po antgalviu "Sugestija klaidai atitaisyti" (žiūr. birželio 26 ir 28 d. laidas), su persėrgėjusiuoju išėjimu to, kas galėtų atsitikti Lietuvos laisvinimo bylai, jei Laik. Vyriausybė nebūtų atveiksvinta.

8. Yra taip pat netiesa, būk sakyta Vyriausybė, kai ji būtų atveiksvinta, turėtų "perimti visą lietuvių politinės veiklos ir Lietuvos diplomatų vadovavimą ir pakeistų Vliką". Vyriausybės atveiksinimu siekiama ne "perimti" tą, kas Vlikui priklauso, o tik tą jo veiklos dalį, kurios jis, kaip ne vyriausybines kilimės gremius, negali atlikti, pirmoje vietoje kiek tai liečia santykius su kitų kraštų vyriausybėmis ir Lietuvos bylos gynimo tarptautiniuose forumuose.

Juo labiau niekas nesirengia Vliko pakeisti. Tai, kokia būtų atveiksvintos Vyriausybės santykiavimo su Vliku padėtis, tą esu formaliniai paryškines savo p. m. spalio 27 d. pasiūlyme jo grupėms. Kai dėl santykių su Lietuvos diplomacija, tai jie yra nustatyti nepriklausomos Lietuvos įstatymais ir jos 22 metų valstybinio savarankiškumo praktika.

Savo šią repliką užbaigiu pavardes mano veiklos komentatoriaus pasakymu "ar išmintinga" kėsintis uždrausti buvusiam viešam pirmųjų Lietuvos kariuomenės kūrėjui savanoriui, su ginklu rankoje kovojusiam 1918—1920 metais už Lietuvos valstybinę nepriklausomybę, daugelio metų Lietuvos valstybininkui, jos buvusiam Pasiuntinui ir Igal. Ministeriui svarbiuose postuose užsienyje, iniciatoriui Lietuvos diplomatijos protestų prieš Sov. Sąjungos agresiją 1940 metais ir 1941 metų birželio 23 dienos mūsų tautos sukilimo bei Lietuvių Aktyviųjų Fronto organizatoriui susirūpin. ti Lietuvos laisvinimo bylos dabartinę negera padėtimi, kada tie, kurie yra atsakingi už jos apgytinimą, ima rodyti nebesiorientavimo reikale arba pavargimo, jei ne paprasto supasavimo, deramai bei efektingiau atstovauti tai bylai, ir net vengia atsakyti į jiems pateiktą pozityvų pasiūlymą padaryti ir toliau daromai kapitalinei Lietuvos Vyriausybės teisingumo pažeidimo klaidai atitaisyti?...

Su pagarba

K. Skirpa

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

26

Lotyniškoji Makros paskelbtos teksto svarbioji vieta apie Klaipėdą skamba taip: "Item invenimus ex depositione testium, quod castrum Memel est edificatum in terra Samagitarum" — *Lites II, p. 304.*

3-1414 m. Lietuva reikalavo Klaipėdos

Ordinas Makros sprendimą pikta atmetė ir jį apkaltino šališkumu ir paperkumumu. Nuo to Lietuvos — Lenkijos santykiai su Ordinu nepagerėjo. Abi pusės nutarė susitikti 1414 m. balandžio 24 d. Grabove. Kujavijoje ir derėtis ginčijamais klausimais. Čia Lietuva — Lenkija iškėlė tiksliai suformuluotus teritorinius reikalavimus. Veliuonos pilis mažai bebuvu miniama, bet vis aiškiau ir daugiau buvo keliamas Klaipėdos klausimas. Po devynių dienų derybų iširo ir baigėsi nesekmingai. Todėl susijungus lietuvių ir lenkų kariuomenei, Jogaila ir Vytautas 1414 m. liepos 18 d. paskelbė vokiečiams karą. Tuomet Ordinas pasiūlė lenkamis kelis žemes plotus. Bet Jogaila nesutiko jų priimti, nes jis reikalavo Dancigo, O Vytautas reikalavo Klaipėdos (SRP III, p. 344, 379; — CEV, p. 366).

I abiejų pusių ginčą įsikišo popiežius ir Vokietijos karalius. Jie kvietė Lietuvą —

Lenkiją į Bažnyčios Susirinkimą, kuris tuomet buvo rengiamas Konstancėje. Ten jie žadėjo spręsti abiejų šalių ginčą. Ir todėl, 1414 m. rudenį, abi pusės baigė ginklų vartojimą ir sutarė paliaubas.

4. Klaipėdos klausimas Konstanco Bažnyčios Susirinkime 1414 — 1418.

Visi klydomė, kurie manė, kad Paryžiaus taikos konferencija 1919 m. ir Tautų Sąjunga ženevoje buvę pirmieji tarptautiniai susirinkimai, kurie svarstė Klaipėdos problemą. Deja, taip nėra. Jua prieš penkis šimtus metų, 15 amž. pradžioje, Lietuva — Lenkija kėlė Klaipėdos klausimą Bažnyčios Susirinkime Konstancėje. Ten susirinko anų laikų germaniškų, angliškų, prancūziškų, itališkų ir ispaniškų kraštų bažnyčių ir valstybių atstovai. Teigiama, kad su palydovais, patarėjais ir tarnais į Konstancę suplaukė 60 tūkstančių žmonių. (*Literatūra, 2, p. 151.*) Per išėjusius kelis metus susirinkė atstovai sprendė anų laikų ne tik bažnytines, religines, bet ir valstybines, politines problemas.

Viena susirinkimo dienotvarkės įdomiausių politinių problemų buvo Ordino ginčas su Lietuva — Lenkija. Lietuviai ir lenkai į Konstancę pasiuntė bendrą delegaciją, kurią sudarė vyskupai ir Krokuvos universiteto profesoriai. Iš lietuvių delegacijos narių minimas Kaributas, vėliau buvęs Vytautas vietininkas Čekijoje. (*Literatūra nr. 2, psl. 153.* Ordino delegacijai pirmininkavo Rygos arkivyskupas;

jos nariai buvo Ordino prokuratoriai, o jų užnugarį sudarė turtiną delegacijos kasa.

Ordino atstovai pirmieji pradėjo kalbėti apie savo ginčus su Lietuva — Lenkija. Savo įtaigojimus jie parėmė plakatais ir traktatais, kurių vienus prikaladavo prie bažnyčių durų, kitus — siūsdavo savo draugams. Lietuviai — lenkai, žinoma, taip pat dalyvavo šioje plakatu ir atsisakymų kovoje. Veikiai pasirodė abiejų pusių surašyti teritoriniai reikalavimai. Lietuviai — lenkai rėmėsi karaliaus legato Makros sprendimu ir reikalavo Pamario, Kulmo krašto ir visos Zemaitijos.

Jogaila ir Vytautas kreipėsi į popiežių dėl ankščiau Ordinui išduotų privilegijų. Tuomet Jonas XXIII, 1415 m. sausio 17 d. raštu panaikino ankstyvesnių popiežių ir karalių Ordinui duotas privilegijas, kurios lietuvių ir lenkijai (*Literatūra nr. 2, psl. 156.*)

Kaip Krokuvos universiteto rektorius Vlodkovičius 1415 m. liepos 5 d. germaniškų tautų atstovų posėdyje Lietuva — Lenkija buvo prie germaniškų tautų priskirta, o kita diena pačiame plenumo savu pranešimu "Demonstratio Cruciferis de Prussia seu Ordini Teutonico opposita" dėstė Ordino ydas, aprašė Dundulis sekancijai:

"Tvirtinimas, jog tikėjimą galima skleisti pgiavarta, yra tik priedanga žemės grobiui. Ordino karo žygiai prieš pagonis yra smurtas, plėšimai, ir todėl jie neleistini. Ordinui rūpi ne tiek pats krikščinys, kiek svetimų žemių užgrobigimas ir svetimų turtų plėšimas... Veltui kryžiuočiai

dangstosi popiežių ir imperatorių privilegijomis. Imperatoriaus neturi teisių disponuoti pagonių šalimis ir todėl negali šiuo atžvilgiu suteikti Ordinui privilegijų" (*Literatūra, Nr. 2, psl. 158 — 159.*)

Be raštiškų ir kalbinių pastangų, lietuviai — lenkai į Konstancę kutsios skaitlingą žemaičių delegaciją, kurios prokuratoriaus 1416 m. greičiausiai vasario 6 d., dideliame atstovų susirinkime skaitė žemaičių skundą prieš Ordiną "Proposicio Samaytarum". Jame žemaičiai, tarp kitko, dėstė, kad jie jau seniai būtų tapę krikščionimis, jei jų nuo krikšto nebūtų atstūmęs Ordino narių elgesys, kurie nemaną krikščionybę plėsti, bet kurie tenori jų laisvę išplėsti, kuriems" labiau rūpėjo aruodus, o ne dangų pripildyti"... kurie žemaičius tik apiplėšė, atėmė visus jų turtus, žemę ir visa, kas reikalinga gyventi. Ordinas nepastatęs nė vienos bažnyčios, neapkrikštyjęs nė vieno žemaičio, bet traktavęs juos kaip gyvulius, "kurie yra dovanojami, parduodami ir perkami" (CEV p. 1019 — 1022).

Savo atsakyme "Responsio Ordini contra propositionem Polonorum in causa Samaitarum" (CEV, p. 1033 — 1038), Ordinas teigia, kad Vytautas, 1409 m. sukilusiam žemaičiams ir pagalbą pasiuntęs daug karių, kurie staiga užpuolė Klaipėdos pilį, išilaužė į ją ir išsiėdė į nelaisvę tris tūkstančius žmonių.

Žodinė iš Konstanco susirinkimo protokolų ištrauka parodo, kad Ordino proku-

ratoriai į žemaičių skundą, tarp kitko, šitaip atsakė:

"Po to, kaip pranešama, tas pats kunigaikštis Vytautas išsiuntė iš Lietuvos stiprią kariuomenę, kurioje buvo ir žemaičiai, (tų pačių žemaičių džiaugsmui) prieš Klaipėdos pilį ir staiga įsilaužė į ją (tai vyko viešpaties Jėzaus Kristaus švenčiamajam kūno šventės naktį), abiejų lyčių žmonių daugiau negu 3 tūkstančius ir vergovę išsiėdė, kai kuriuos, dėl senatvės negalinius paeiti, žiauriai nužudydamos, paleisdamos miestą pelenais..." CEV p. 1034 — 35; *Istor. Sl. p. 86.*

Daugelyje lietuvių — lenkų raštuose, kurie buvo Konstancėje 1416 m. paskelbti, buvo reikalaujama, kad Ordinas gražintų Lietuvai pajūrį su Klaipėdos plimi (*Lites III, p. 100 - 120*). Čekijos vokiečiai, prof. Dr. Pfizner rašė: "Konstanco koncilią laikė žemaitiją ir Klaipėdą svarbiais klausimais". (*Literatūra, Nr. 9, p. 136*)

Ištraukos iš vienos Jogailos ir Vytauto prokuratoriaus kalbos parodo, kaip lietuviai žodžiais ir plunksna kovojo dėl Klaipėdos:

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 3/4-8012

Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir sešadienį, tiksliai susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 8 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir seš-
tadienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 8-8 val. vak. Seštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123,
jei neatliepia, tai telefonu GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų - Protezų, Med. Ban-
džių. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 8-8, Seštadieniais 9-1.
2250 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

LIETUVIAI VOKIETIJOJE

Lietuviai Išeivijos evangelikų
suvažiavime

Š. m. rugsėjo 20-24 Steingade-
ne, Bavarijoje, įvyko evangelikų
liuteronų Bažnyčių Išeivijoje
kunigų ir darbuotojų suvažia-
vimas tema: krikščias-kate-
kizmas - konfirmacija. Dalyva-
vo 42 estai, latviai, lietuviai, len-
kai ir vengrai. Lietuvių grupę
sudarė kun. senj. A. Keleris,
garbės senj. A. Gelžinis, kun.
J. Stanaitis ir Bažnyčios darb-
uotojai - Fr. Šlenteris, mokyt.
Fr. Skėrys, M. Posingis ir K.
Klumbys. Kasdien vyko rytinės
ir vakarinės pamaldos. Po pus-
ryčių buvo nagrinėjama Bibli-
ja ir skaitomos paskaitos, ku-
rias sekė gyvos ir kartais ilgos
diskusijos. Apie Olandijos ka-
tališką katekizmą pranešė kun.
P. Urdzė iš Oldenburgo.

Kun. senj. A. Keleris padarė
pranešimą apie Lietuvių evan-
gelikų liuteronų Bažnyčios Iše-
ivijoje veiklą V. Vokietijoje. Čia
dar yra apie 5,000 liuteronų evan-
gelikų, ssnitelkusių į 48 parapi-
jas. Juos aptarnauja 4 kunigai
ir 9 pasauliečiai. Lankomi sene-
liai ir ligonys. Didžiojo masto
religiniai suvažiavimai per pra-
ėjusius metus įvyko Hamburge
ir Neustadte prie Baltijos jū-
ros. Pabaltijo krikščionių stu-
dentų sąjungos namuose Bad
Godesberge, Annabergo pilyje,
vyko jaunimo suvažiavimai, ku-
riuose dalyvavo ir jaunieji lie-
tuviai. Ten pat buvo suruoštos
motinų poilsio dienos.

Sakytas K. Klumbys yra su-
telkęs nedidelę grupę liuteronų,
paruošiančių religines progra-
mas, transliuojamas kas savaitę
į Lietuvą per Wetzlar radiją.
V. Vokietijoje leidžiamas liutero-
nų evangelikų liuteronų dvimė-
nesinis laikraštis "Svečias".

Kun. A. Gelžinis pranešė
apie liuteronų evangelikų parapi-
ją Salzgitte - Lebenstedte, o
mokyt. Fr. Skėrys perdavė Va-
sario 16 gimnazijos direktori-
aus V. Natkevičiaus sveikinimus
ir papasakojo apie Vasario 16
gimnaziją ir jo vadovaujamą
Evangelikų jaunimo ratelį.

Suvažiavimas ateinančiais
metais įvyks Harco kalnuose.

Mirė pavergtųjų draugas

Š. m. rugsėjo 13 mirė didelis
pavergtųjų tautų ir be tėvynės li-
kusių žmonių draugas, neatlai-
dus kovotojas prieš komuniz-
mą, Laisvųjų piliečių draugijos
"Laisvės balsas" (Stimme der
Freiheit) vyriausiasis redaktori-
us Friedrich Fritsch.

Velionis buvo ypač didelis

liuteronų bei latvių bičiulis. "Sti-
me der Freiheit" laikraštis mū-
sų reikalais visados raskavo vie-
tos. Priešmirtinis jo straipsnis,
išspausdintas šio laikraščio rug-
sėjo 1 numeryje, buvo apie Simo
Kudirkos nuteisimą Vilniuje.
Autorius stebėjosi "nepaprasta
šio laisvę mylinčio žmogaus
drąsa" pasakyti sovietiniam
teismui tiesiai į akis, kad Mask-
va socialinę neteisę Lietuvoje
padidino tautinių diskrimina-
vimu, priminti Raudonosios ar-
mijos smurtą, masinius liuteronų
trėmimus, herojišką partizanų
kovą. Fritsch ypatingai pabrė-
žė Kudirkos aiškinimą teisme,
kad po Teherano, Jaltos ir Pot-
sdamo konferencijų ištisos tau-
tos atsidūrė (sovietinėje) ver-
gijoje. Tad amerikiečių kari-
nių įstaigų akimis ir jis, kaip
liuteronas, buvęs teisėta įpėdinio
Brežnevo nuosavybė ir todėl tu-
rėjęs būti jam gražintas. Raši-
nys baigiamas tvirtinimu: "Esa-
me įsitikinę, kad mūsų liuteronų
draugų ir visų pavergtųjų tautų
byla negali būti pralaimėta tol,
kol Kudirkos formato kovotojai
drąsiai kelia balsą, kuris yra
laisvės balsas!"

Fritsch laidotuvsė dalyvavę
lietuviai padėjo ant jo kapo gy-
vųjų gėlių vainiką.

Mirusieji

Martynas Penelis, VLB Ham-
burgo apylinkės narys, mirė š.
m. rugsėjo 2. Palaidotas rugsė-
jo 10 Hamburg - Stellingeno
kapinėse. Buvo gimęs 1899 ge-
gužės 28 Kretingoje.

Jonas Juknys, VLB Burgstei-
nfurto apylinkės narys, mirė
š. m. rugsėjo 5. Palaidotas gyve-
namos vietos (Borghorsto) ka-
pinėse. Laidotuvsė dalyvavo
apie 40 žmonių. Ant kapo podėti
8 vainikai ir keletas puokščių
gėlių. VLB Burgsteinfurto apy-
linkės vainikas buvo papuoštas
tautinių spalvų kaspinu.

Velionis buvo gimęs 1902 gru-
uodžio 10 Kulių valsč., Kretingos
apskr. Lietuvoje liko žmona
ir du vaikai.

Ieškojimai

Bataitis ar Batakys Pranas,
gim. 1929. II 29 Gelgaidiškių
valsč. Ieško motina Dominika
Jacinienė, gyv. Šiauliuose, Biru-
tės g-vė 6 b.

Buivydaite Barbora, gim.
1916 Daugėliuose, Rietavo
valsč., Telšių apskr. Išemigra-
vusi iš Vokietijos į JAV-bes.
Ieško brolis Justinas Buivydas,
gyv. Klaipėdoje, Aukštoji 9 bt.2.

Daršaškievičius Alfonsas, gim.
1921 Vilgučiuose. 1941 išvežtas
į Vokietiją. Ieško giminaitę Ja-
nina Paukštienė.

Diliūnas Povilas, gim. 1926.
X. 19 Trainiuose, Ukmergės
apskr. 1944 tarnavo Plechavi-
čiaus daliniuose. Ieško sesuo
Leonarda Genovaitė Diliūnaitė-
Lapišienė (gal Lapinskienė?).

Dvareckas Jonas, sūnus Jono,
gim. 1926. V. 13 Marijampolės
apskr. Lankė Pranciškonų gim-
naziją Kretingoje. 1941 kartu
su pranciškonais išvyko į Vokie-
tiją. Ieško motina Elzbieta Dva-
reckienė.

Gečas Povilas, sūnus Jono,
gim. 1901 Brokurių kaime, Šilu-
tės valsč. 1943 išvyko į Vokietiją.
Ieško Ona Meškauskienė,
duktė Povilo (tur būt ieškomo-
jo duklė).

Kovaras Antanas, sūnus Vin-

centas, gim. 1901. Ieško
ne. 1942 išgabentas į Vokietiją.
Ieško brolis Zenonas Jotautas.
Kudirka Vitas, sūnus Jono,
gim. 1922. VI. 2 Kuzuose, Ma-
rijampolės valsč. Ieško sesuo
Albina Kudirkaitė.

Kvedarytė (gal Kvedaraitė?)
Elena, duklė Juozo, gim. 1921
Pajūrio kaime, Šilalės valsč.
Ieško sesuo Petrė Kinderienė.
Lapašinskas Petras, s. Juozo,
gim. 1916. X. 18 Remeikių ka-
ime, Rokiškio apskr. Ieško Algi-
mantas Lapašinskas (tur būt
sūnus).

Lapinskis Adomas, s. Stasio,
gim. 1918. XII. 20 Vincentave,
Telšių apskr. Ieško Barbara La-
pinskiene, gyv. Pleškių kaime,
Klaipėdos raj. Priekulės
paštas.

Nekrošas Vincas, s. Julijono
ir Sofijos, gim. 1925. XII. 29
Kaune. Ieško sesuo Aušra Ja-
saulionienė.

Petrauskas Adomas, gimęs

1917. Ieško sesuo Julia Ringė,
gyv. Rygoje, Patversmes iela

30-2.
Zukas Antanas, s. Antano ir
Cecilijos, gim. 1919 Tomske.
Spėjama, kad išemigravo į Ka-
nadą. Ieško sesuo Aldona Gu-
žauskienė.
Valionis Balys, s. Juozo, gim.
1902 Paliūnų kaime, Lazdijų
valsč.

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas"

Tamkevičius Vitas, s. Marty-
no ir Levos, gim. 1921 Kulių ka-
ime, Lazdijų vals. Spėjama, kad
išemigravo į Montrealį, Kanadą.
Ieško sesuo Ona Valiukonienė.

Ulcikas (ar Ulickas) Henri-
kas, s. Petro, gim. 1926. III. 7
Aleksandriškiuose, Vievio vals.,
1948 gyveno Vokietijoje. Ieško
sūnus Jonas Ulcikas, gyv. Vil-
niuje, Užupio g-vė Nr. 16, but.
39.

Valančius Pilypas, gim. 1927.
IX. 20 Kirnaičių kaime, Joniškio

A. A.

PAULINAI RUBACKIENEI

mirus,

jos vyrą Viktorą, sūnų Viktorą, seseris Olga
Kybartienę ir Erną Eitmonienę ir jų šeimas
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Ona ir Petras Šatai ir

Petronėlė ir Antanas Dagiai

Lietuvos Generaliniam Konsului

DR. PETRUI DAUŽVARDŽIUI

mirus,

Jo žmonai Juzei, sūnui Petriui su šeima ir
artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

"Sėjos" Redakcija
ir Administratorius

A. A.

HARRIOT A. NORKUS

Gyv. Gyv. Chicagos Northsidėj

Mirė 1971 m. spalio 5 dieną, 11:00 val. ryto, sulaukusi 62 metų
amžiaus. Gimusi Philadelphia, Penn.

Paliko nuliūdę: tėvai — Kostas ir Stella Norkai, teta Barbara
Petronis, pusėsėrė Bernice Petronis ir pusbrolis Walter Gaubsha,
gyv. Californijoje, pusėsėrė Anna Pittwood ir kiti giminės, draugai
bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas William C. Smith koplyčioje, 2500 N. Cicero
Avenue.

Penktadienį, spalio 8 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į St. Genevieve parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus
laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Harriot Norkus giminės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Tėvai, teta, pusėsėrės, pusbrolis.

Laidotuvių Direktorius William C. Smith & Sons. Tel. 237-8070.

A. A.

DR. PETRUI DAUŽVARDŽIUI,

Lietuvos Respublikos Generaliniam Konsului Chicagoje

mirus,

jo žmonai Juzei Daužvardienei, jo sūnui Petriui - Vytai-
tui, jo šeimai, Lietuvos diplomatiniam korpusui ir vi-
siems Chicagos lietuviams nuoširdžiausią užuojautą
reiškia

FRANK D. SAVICKAS,
Illinois Valstijos Senatorius

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai - ant-
kapių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonas: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIK & EVANS

6345 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS

GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Associacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MASIŲ CENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VirginiA 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Phone: YARds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228

South Holland, Illinois

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Šokiams gros George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE

SU DR. P. DAUZVARDŽIU ATSIŠVEIKINANT

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko dr. K. Bobelio žodis, pasakytas prie gen. konsulo Petro Daužvardžio karsto.

Mirtis yra neatskiriama mūsų gyvenimo dalis ir nė vieno iš mūsų neapleidžia. Be jokio pasigailėjimo ji renka savo aukas, neatsižvelgdama nei į dirbamumą nei į atliktus darbus, be jokios prasmės neatsižvelgdama į aukos reikšmę tautai ir valstybei, be pasigailėjimo šeimai, draugams ir artimiesiems.

Mirtis sukrečia visus: draugus ir priešus ir priverčia mus giliai, giliai susimąstyti ir peržiūrėti savo gyvenimą, tautinį bei visuomeninį gyvenimą ir priverčia mus mirties akivaizdoje padaryti naujus pasidėjimus, įsipareigojimus testui, dirbti, skleisti tą mintį to, su kuriuo mes atsisveikinti atėjome.

Šiandien mes visi Amerikos lietuviai susirinkome čia pagerbti mūsų mylimą, nenulistamą kovotoją dėl Lietuvos lais-

vės, gen. konsulą Petrą Daužvardį. Jo asmenyje Lietuva neteko ne tik gen. konsulo, laisvos Lietuvos atstovo, gausios diplomato bekompromisiniai visada nei į atliktus darbus, be jokios prasmės neatsižvelgdama į aukos reikšmę tautai ir valstybei, be pasigailėjimo šeimai, draugams ir artimiesiems.

Jis visiems turėjo tą patį švelnų, malonų žodį, visus paguodė, visus mylėjo, visiems patarė. Paskutiniųjų metų bėgyje man teko artimai su dr. Daužvardžiu bendradarbiauti ir turėjau progos pažinti jo kilnią, aukštų principų humanišką asmenybę, kuri galėjo sujungti visų kartų lietuvių vienam tikslui — kovai dėl Lietuvos.

Jau drebančiu, ligos iškankintu balsu, jis davė patarimus Lietuvos laisvės veiklos tęstinumui ir viningam ateities darbui.

Ir čia, mes visi susirinkę prie jo karsto, turime padaryti galingą pasidėjimą, kad su dr. Daužvardžiu nemirė jo veikla, nemirė jo idealai, kurių jis per visą gyvenimą siekė, bet mes tęsime ir mūsų vaikams perduosime.

me testui tą darbą, kuriam jis visą savo gyvenimą paaukojo.

Rytoj, užpildę juodos, šaltos žemės sąują ant jo karsto, mes pasidėkime ir įsiamoninkime, kad jo tolerancija, taktas ir pasidėjimas bus simbolis mūsų ateities darbams. Ir aš norėčiau savo trumpą atsisveikinimo žodį baigti jo žodžiais, dar taip neseniai pasakytais, minint jo gimtadienio 75 metus pereinant rudenį Chicagoje, kuomet jis pasakė: "Lietuva pasidėjimo ir darbo reikalauja iš mūsų kiekvieno, Dieve mumis padėk".

Amerikos Lietuvių Tarybos vardu ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu aš reikiu giliausią užuojautą ponui Daužvardiui, jo šeimai ir visiems Amerikos lietuviams, netekusiems didžio tautos vado.

BRITANIJOS KLUBO SUSIRINKIMAS

Senasis Britanijos Lietuvių klubas sekmadienį turėjo savo narių susirinkimą Valentino šventinėje (buvusioje Vengelių salėje) Salė naujai išdekoruota, su veidrodžiais, spalvotomis šviesomis ir kitais pagražiniais. Susirinkimą pradėjo klubo pirm. P. Rumša, paprašydamas visus pagerbti trumpu atsisveikinimu mirusį Lietuvos generalinį konsulą Dr. P. Daužvardį. Susirinkimui vienbalsiai pritarė, išdėstė K. Rožanskas buvo įpareigotas įnešti į Lietuvos Fondą šimtą dolerių velionies konsulo dr. P. Daužvardžio atminimui, vietoje gėlių ant jo kapo.

Valdybos narių P. Rumšos, J. Kiburo ir K. Rožanskos pranešimai nariams parodė, kad klubas sėkmingai veikia ir turi įvairių sumanymų. Buvo pasiūlyta labai sėkminga vasaros ekskursija, už kurios gražų aprašymą Naujienose buvo padėkota žurnalistei K. Petrauskai. Klubo narių skaičius praėjusio mėn. 91. Apgailėstai, kad šiais

MIKAS SILEIKIS

Šeiminkė (Aliejus)

metais sirgo visa eilė klubo narių, vienas — p. Steikūnas mirė, lygiai ir dviejų narių mamytės. Susirinkimas ir savo mirusių pagerbė minutės susikau-pimui.

Motinos dienos minėjimas irgi buvo labai sėkmingas. Bolševikių žiauriai nukankintos motinos atminimui klubo narys Viščiūsis paaukojo klubui 25 dol.

Ilgasnes diskusijas išaukė planuojamas Naujų Metų sutikimas, kurį valdybai pavesta organizuoti. Lapkričio 13 įvyksta tradicinis klubo banketas B. Pakšto salėje. Nariai pakvietimus jau platina. Nemaža jų dalis jau parduota. Britanijos klubo vakarienė paprastai sutraukia daug žmonių, nes jos pasižymi puikiais patiekalais ir linksma, draugiška nuotaika. Tikima, kad ir šiais metais žmonės Pakšto salėje netilps, todėl visų skubėjo pakvietimus įsigyti iš anksto.

Išsprendę savo reikalus, klubo nariai pritarė valdybos pasiūlymui paremti Kultūros Fondo rengiamą Teatro festivalį, skirdami rengėjams 26 dol. auką. Pirmininkas iškėlė šiltes klubo santykius su Naujienų dienraščiu ir ragino visus nueiti į Naujienų banketą. Ten pat 20 narių užsiregistravo į banketą, kuris įvyks spalio 31 d.

Uždarius susirinkimą, nariai vaišinosi, dainavo ir įsilinksmėję net ir pašoko su dailiosios klubo moteriškėmis, kurios vaišinosi kavute, o vyrai susirado ir ko stipresnio. Nesenais klubo narys Stasys Gražys, mokydamas gerą nuotaiką, paaukojo klubo išlaidoms 20 dol., o Petras Mockaitis pastatė butelį tauraus skystimo.

RENTING IN GENERAL

ISNUOMOJAMA graži patalpa istaigai ar krautuviui prie 69-tos ir Campbell. 776-7952

Vienas 44-metis Malcolm šiaurinėje miesto dalyje šeštadienio vakarą stovėjęs Salt & Pepper Lounge, 1107 W. Leland Ave., nušautas iš pravažiuojančio automobilio, antras sužeistas. Žudikas suimtas.

Ties 1926 So. Canalport šeštadienio vakarą, susibarus dėl merginos, Manuel Mendoza, 20, nušautas vietoje, o Miguel Gomez, 20, sužeistas. Sulimti trys — Alfred Vela, 20, Jose Vargas, 17, ir Lorenzo Estrada 23 metų amžiaus.

Dar du buvo šūviais sužeisti šeštadienio vakarą šokių metu St. Killian mokykloje, 8750 S. Aberdeen St.

TRUMPAI

— Senatorius Frank Savickas spalio 31 d. dalyvaus ruošiamame Naujienų bankete.

— Kartu su Juozu Naujokaičiu, velionio Juozo Išganaičio šeimai užuojautą pareiškė ne Bronius, bet Povilas Urbonas.

— Lietuvos generalinio konsulo karstą nešė Lioginas, Arūnas, Tamas, Laurynas ir Donaldas Labanauksai ir Algirdas Šriubšas.

— Muzikas Vladas Baltrušaitis paguldintas ligoninėn.

— Atlyginimą iš Jungtinių Tautų komisieriaus Zenevoje gali gauti buvęs baudžiavmuose nacių lageriuose, netekę nacių persekiojimų tėvų, 17 metų nesulaukusieji ir be palydos nacių išvežtieji ir jokios paramos dar negavusieji. Platesnių žinių suteiks A. Čepulis LA 3-1387. (Pr.)

— Muziko Jono Byansko mišinėjimą pradėjo ir pabaigė inž. Pranas Olis.

— Emilija Railienė, Baltimore, Md., pranešdama Naujienų prenumeratą parašė gražų laišką su gerais linkėjimais spaudos darbuotojams, kurie savo įdomiais straipsniais kelia išeivijos gyvenimo reikalus ir kovoja už pavergtą lietuvių laisvę ir jo gerovę.

— Aleksandra Sidlauskienė, gyv. Brighton Parko apylinkė, buvo atvykusi į Naujienas aplankyti savo senus pažįstamus ir susipažinti su neseniai čia pradėjusiais dirbti, pagirdama visus už gerai atliktą spaudos darbą. Ji neužilgo ruošiasi švęsti 81 metų amžiaus sukaktį.

— Justina Natsienė, Minneapolis, Minn. atvyko Chicago aplankyti savo dukterį ir pažįstamus. Gyvendama toli nuo

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Chicago Lietuvių Našlių, Našlių ir Pavienu klubo susirinkimas įvyks spalio mėn. 8 diena 8 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Atsineškite klubo kvietimus ir susirinkimo išvystas. Valdis turi būti užsakytas tris dienas prieš banketą. Prašau platinti bilietus į banketą.

— Brighton Parko Lietuvių Moterų klubo susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, spalio 7 diena Hollywood Inn salėje, 2417 W. 43rd St. (nauja vieta), nuo 8 val. vakaro. Narės prašomos atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vakarėlis.

ŽVAIGŽDĖS SCENOSE

Geras scenos veiklas yra pirmoji salyga sėkmingai teatro pradžiui. Jis iškyla mėgėjų ir žvaigždės išaugina abiejų publika nuolatiniams mėgėjų, kurie drąsiai su artistais pereina scenos herojų žavesį. Artėjant teatro sezonui jau dabar reikia rinkti veikalus. Naujienose yra rasti ma gauti naujausius teatrui leidinius:

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI. Gražiai išleista, kietas drobie viršelis, 180 nel knygų. Jau du vaidiniai — "Ruhilis ir Dundulis" 3 veiksmų linksma nutikimas tain na "Svatoniu Salie". 5 veiksmų vaidinimas tainimui ir emocijoms. Kaina 4 dol. Pirmas leidimas kiekvienam knygų mėgėjų.

DIAGNOZė, 3 veiksmų komedija ir lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150 nsl., kaina 1.00 dol.

LAISVĖS MEDIS 4 v. tetorinė pjesė. 120 nsl., kaina 1.00 dol.

Tenai čia ir kiti scenos veikalai hū na aktyvūs ejuvoti eozanime eozone mēgėjų grupėmė ir impulsu naujienoms eozitams kad lietuviškas žodis pagarbhai ir didinai ištartae eozone. Jē liktu gyvas Lietuvos aiņu kalbolie ir širdyse.

NAUJIENOS. 1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. 60608

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. * Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ĮALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, įaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patirtimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ĮSISOMČIJAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VAIŽYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, Bovanos visoms progoms.
2327 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4068 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

LIETUVIŠKŲ CENTRŲ JI LABAI TEIGIA

mai įvertina lietuvišką spaudą.

— Kazys Kaknevičius, Toronto, Ont., Canada, Carling Brewing Inc. Unijos prezidentas, dalyvavo Amerikos ir Kanados Brewing Union pareigūnų konferencijoje, kuri įvyko praėjusią savaitę Miami mieste, Floridoje. Jo žmona Janina Kaknevičienė — Vanagaitė yra "Tėvų šilės žiburių" administratore. Praeitį K. Kaknevičius savo objektyvia laikysena yra teigiamai išsprendęs darbininkų santykius ne tik su darbdaviais, bet ir su unijos aukštesnėmis instancijomis, užsitarnaudamas visuotiną pagarbą skirtingus interesus turinčiuose sluoksniuose ir asmenyse.

— Lietuvių Tautinių Namų Valdyba su apgailestavimu praneša, kad dail. Adomui Varnui negalint šiuo laiku eilės kūrinių išbaigti, jo tapybos paroda spalio 9-17 dienomis neberengiama. (Pr.)

— Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

PIRKITE BE BAIMĖS

3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA. Tvirtas namas, aliuminum langai, platus lotas, Artima vieta Marquette Parke. — Tik \$17,600.

2 AUKŠTŲ MŪRINIS NAMAS, apie \$17,000 pajamų metams. Tvarkingai prižiūrimas, saugioji vietoje. Rmtam pirkėjui, vertas \$47,000.

7 KAMBARIŲ SVIESIŲ PLYTŲ MŪRAS. Ceramic virtuvė ir vonia. Gazo šildymas. Garazas. Blokas nuo California. Marquette Parke. \$26,500.

2 BUTŲ 15 M. MŪRAS, 2 po 4 1/2. Išbaigtas rūšys. Didelis garazas. 2 gazo šildymai. Arti mūsų, \$39,600.

4 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS ir 4 auto mūro garazas. Naujas gazo šildymas. Aliuminum langai. Prie Maria High. — \$42,700.

SKLYPAS 30' su garažu prie Marquette Parke. — \$10,500.

9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklypas ir pastogė, centrinis šildymas, garazas, Brighton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-mė Campbell.

PUIKUS BUNGALOW, įrengtas sklypas, garazas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Juddi vieta.

ŠIMAITIS REALTY

2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damsen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilių mūro garazas, Marquette Parke. — Tik \$69,000.

10 BUTŲ mūras, alium. langai, šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.

1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis. Šiluma gazu, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūšys. 2 auto garazas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aliumininius langai, 2 automobilių garazas. Marquette Parke. — Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

JACKSON PARK HIGHLAND.

15 room 3 story brick home. 5 large bedrooms, 4 full baths, large kitchen, full finished basement, 2 car garage with quarters, lot 150x135' with greenhouse. High 40's. Call Mr. MEADE 548-5666

NORRIDGE PRIEMIESTYJE

Puikūs 2 butų mūras, užsakymai statytas. Abu butai su 3 miegamais. Didelės virtuvės su imontuotomis krosnimis ir oro vėsintuvais. Atskiras šildymo sistemos. Skambinkite MARCICI & CO. 889-6077

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiestyje.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS